

◆ 23 iyun dövlət qulluqçularının peşə bayramıdır

Dəyərlərə əsaslanan dövlət qulluğu sistemi və Azərbaycanın innovativ inkişafda dünya liderliyi

Azərbaycan uğurla inkişaf edir və bu inkişafın təməli 100 illik yubileyi dün- ya səviyyəsində qeyd edilən Ümum-milli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və Prezident İlham Əliyev tərəfindən yaradılıqla təkmilləşdiri-lərkən yeni səviyyəyə qaldırılmışdır.

Cənab İlham Əliyev 2018-ci il aprelin 11-də növbəti dəfə Azərbaycan Respublikasının Pre-zidenti seçilməsi ilə əlaqədar keçirilən andıcmə mərasimindəki çıxışında demişdir: "Hamımızın amalı ondan ibarətdir ki, ölkəmiz daha da güclənsin, daha da qüdrətli dövlətə çevrilsin, Azərbaycan vətəndaşları daha da yaxşı yaşasınlar".

Azərbaycanın son illər qazandığı çoxsaylı nailiyyətlərin ən parlaq nümunəsi və təsdiqi Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız böyük Zəfərdir. Bu Zəfər sayesin-

də BMT Təhlükəsizlik Şurasının Azərbaycan ərazilərinin erməni işgalindən azad edilməsinə dair 4 qətnaməsi icra edilmiş və ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa olunmuşdur.

Dəyərlərə əsaslanan dövlət qulluğu sistemi və
Azərbaycanın innovativ inkişafda dünya liderliyi

Əvvəlki 1-ci səh.

44 günlük Vətən müharibəsinin də qazanılmış tarixi qələbə yalnız hərbi quruculuq sahəsində uğurlu fəaliyyətin nəticəsi deyil. Hərbi sahədə həyata keçirilən məqsəd-yönlü və ardıcıl siyaset ölkənin təhlükəsizliyi üçün də həllədici əhəmiyyət daşıyır. Lakin təhlükəsizlik, o cümlədən hərbi təhlükəsizlik ordu quruculuğu, müvafiq logistika tədbirləri ilə möhdudlaşdır. Hərbdə uğur və müharibənin fəsadlarının sürətli və səmərəli şəkil-də aradan qaldırılması ilk növbədə ölkənin iqtisadi, sosial, humanitar və mənəvi durumundan asılıdır və bu sahələrin yüksək səviyyədə olmasından təhlükəsizliyin və uğurlu inkişafın vacib şərtidir.

Həzirdə iğgədən azad edilmiş ərazilərdə bərpa işləri böyük sürətlə və ən yüksək müasir standartlar nəzərə alınmaqla həyata keçirilir. İlk növbədə işğaldan azad edilmiş ərazilərin minalardan təmizlənməsi, işləri, tikinti, köçkün və qaçqınların doğma yurdlarına Böyük qayıdışına yönəlik digər tədbirlər reallaşdırılır. Bu yerdə qeyd edək ki, azad olunmuş ərazilərdə aparılan bərpa və quruculuq işlərinin geniş miqyası, Azərbaycanın bu tədbirləri faktiki olaraq öz imkanları hesabına həyata keçirməsi ölkənin uğurlu idarəedilməsinin ən bariz göstəricisidir.

Ümumiyətlə, Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin siyasi, iqtisadi, sosial, ekoloji və hərbi təhlükəsizlik sahələrində həyata keçirdiyi strategiya unikaldır və ölkənin hərtərəfli, sürətli və innovativ inkişafını təmin edir. BMT, Dünya Bankı, Davos Beynəlxalq İqtisadi Forumu və digər nüfuzlu beynəlxalq qurumlar tərəfindən hazırlanmış rəsmi hesabatlarda da göstərilir ki, Azərbaycanın müxtəlif sahələrdə qazandığı nailiyyətlər ölkədə həyata keçirilən islahatların və səmərəli idarəetmənin nəticəsidir. Bu, ilk növbədə daxili və xarici siyasetin həyata keçirilməsi prosesində Prezident İlham Əliyev tərəfindən işlənilmiş uzunmüddətli və elmə əsaslanan proqnozlar, onların həyata keçirilməsi üçün strateji planlaşdırma, innovativ dövlət idarəcili texnologiyalarının tətbiqi və səmərəli fəaliyyət göstərən dövlət qulluğu sisteminin formalşdırılması sayəsində mümkün olmuşdur. Müasir, qabaqlayıcı tələblərə cavab verən və daim təkmilləşən dövlət qulluğu sisteminin təşkili, fasılısız təhsil şəraitində səmərəli fəaliyyət göstərən kadrlar potensialının formalşdırılması isə bu texnologiyaların vacib istiqamətidir. Bu yerdə qeyd etmək lazımdır ki, ölkəmizdə sosial inkişafa yönəlik mühitin qurulmasında, bütün vətəndaşlarımızın təhsil və sağlamlıq programlarına cəlb edilməsində dövlət-vətəndəs cə-

Cümhurbaşkanlığı devlet yetkilisi, 35 miyyəti tərəfdəşliginin örnek nümunəsi kimi ortaya çıxmasında Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fonduun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xüsusi rolü var.

Birinci vitse-prezident institutun yaradılması, bu vəzifədə Mehriban xanım Əliyevanın uğurlu fə-

liyyəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən nəzəri baxımdan işlənilmiş və praktikada uğurla sınadından keçmiş dövlət idarəciliyində və dövlət qulluğunun təşkilində yüksək səmərəyə malik olan yeni sinergetik texnologiyaların bir istiqamətidir. Ölkəmizdə Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə dünyada ilk dəfə olaraq dövlət idarəciliyində və dövlət qulluğunun təşkilində tətbiq edi-

sırasına Misir, ABŞ, Kanada, Hindistan, Polşa, İtalya və digərlər daxildir.

Ancaq elə ölkələr də var ki, on-

lən sinergetik texnologiyalar ilə ya-naşı, komplementar, kompensasiyon və komplimentar yanaşmaların sə-forbər edilməsi Azərbaycanın iqtisadi, sosial, humanitar inkişafı, ümumi və hərbi təhlükəsizliyin tomin olunmasının vacib şərtidir. Öl-kəmizin beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək dəyərləndirilən sü-rətli və innovativ inkişafının əsasında dövlət idarəciliyi və dövlət qul-luğunun təşkilində tətbiq edilən yəni texnologiyalar durur. Bu fakt həmçinin Davosda Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən yayımlanan xüsusi qlobal hesabatlarda da əks olunub. Həmin beynəlxalq quruma görə, Azərbaycan Respublikası qlobal miqyasda davamlı inkişaf edən in-klüziv cəmiyyətin qurulması üçün iqtisadi imkanlardan ən səmərəli is-tifadə edən ölkədir.

Azərbaycanın inkişafı son iki onillikdə artan innovativliyi ilə fərqli olunur. Bu, onunla əlaqədardır ki, ölkədə hər zaman yeni, daha yüksək iqtisadi və sosial məqsədlər formasındaşır və həmin məqsədlərə nail olmaq üçün siyaset müəyyənləşdirilir və ardıcıl həyata keçirilir. Məsələn, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2 fevral 2021-ci ildə imzalanmış sərəncam ilə yeni, yüksək məqsədlərə nail olunması planlaşdırılmış, ölkənin 2030-ci il üçün prioritətləri müəyyən edilmişdir. Planlaşdırılan fealiyyət insan potensialına və innovasiyalara əsaslanan və davamlı inkişaf edən dayanıqlı rəqabətqabiliyyəti yətli iqtisadiyyatın qurulmasını nəzərdə tutur. Bunun sayəsində dün-yada müasir inkişafın əsas prioritetini sayılan inklüziv cəmiyyətin formalasdırılması əsas götürülür.

edən cəmiyyətin formalşdırılmasına prioritet kimi müəyyən edilməsi və 2030-ci il üçün bu məqsədə nail olunmasına dair tədbirlərin hədəflənməsi təsadüfi deyil. Beynəlxalq dəyərləndirmələrə əsasən, Azərbaycan davamlı inkişaf və inklüziv cəmiyyətin qurulmasının optimal planlaşdırılması və idarəedilməsi sahəsində dünya lideridir. Məlum olduğu kimi, dünya ölkələrində inklüziv inkişafın vəziyyətinin qiymətləndirilməsi üçün inklüziv inkişaf indeksi hesablanır. Alınmış nəticələr əsasında müqayisələr aparılır və ölkənin dünyada inklüziv inkişafın səviyyəsinə görə reytinqi müəyyən edilir. Davos İqtisadi Forumunun hesabatlarına əsasən, Azərbaycanın inklüziv inkişaf indeksi 4,69-dur. Bu göstərici ilə Azərbaycan inklüziv inkişafın vəziyyətinə görə dünyada 25-ci, keçid iqtisadiyyatı olan ölkələr arasında isə 3-cü yerdədir. Ölkəmiz həm də inklüziv cəmiyyətin qurulması naməni iqtisadi imkanları və mövcud insan potensialını ən səmərəli idarə edən ölkədir və bu sahədə dünyada birincidir.

Bir qayda olaraq, ölkəmizin iqtisadi inkişafa, hər nəfərə düşən ÜDM-nin dəyərinə görə dünyada və ya ölkələr qrupunda tutduğu yer inklüziv inkişaf üzrə tutduğu yer ilə yaxnidır, ya da az fərqlidir. Məsələn, Fransa hər nəfərə düşən ÜDM-nin dəyərinə görə hesabat tərtib edilən ildə çox yüksək inkişafa nail olmuş ölkələr arasında 19-cu yerdə idi. O, eyni zamanda inklüziv inkişaf göstəricilərinə görə 19-cu olmuşdu. Bununla yanaşı, elə ölkələr var ki, onların iqtisadi imkanları inklüziv inkişaf indeksinin müvafiq səviyyəyədə olmasını təmin etmir. Məsələn, bir sıra ölkələrdə inklüziv inkişafın səviyyəsi onların iqtisadi imkanlarından aşağıdır. Bu ölkələr

Bütövlükde dövlətin effektiv fəaliyyəti iki əsas amillə əlaqədardır. Bunlardan birincisi dövlət idarəciliğ strategiyası, ikincisi isə bu strategiyani həyata keçirən dövlət qulluğu sisteminin formalasdırılması və dövlət qulluqçularının müasir bilik və bacarıq səviyyələrinin yüksəldilməsidir. Rəqabətqabiliyyətli insan potensialının formalamasını innovativ inkişafın əsas hərəkətverici amili kimi qəbul etmiş Azərbaycanda bu istiqamətdə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Rəqabətqabiliyyətli insan potensialının formalaması üçün bilik və bacarıqların həlliçi amil olduğunu nəzərə alaraq ölkədə orta, ali və müasir peşə təsili müəssisələrinin bazası əsaslı dərəcədə təkmilləşdirilmişdir. Bütün bölgelərdə yeni məktəblərin yaradılması və yenidənqurulması prosesi davam edir, tədris proqramı, dərsliklər, dərs vəsaitləri yeniləşir və müasirləşdirilir.

sahesinde müasir və daim yenilənən bilik və bacarığa malik olaraq kadr potensialının formalasdırılması və optimal idarəedilməsi, bu sahədə elmi araşdırmacların aparılması məqsədilə Heydər Əliyevin 1999-cu ildə imzaladığı fərman əsasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəcililik Akademiyası təsis edilmişdir. Bu yeni təhsil və elm ocağına dövlət qulluğu üçün kadrların hazırlanması və təkmilləşdirilməsi, daim baş verən dəyişikliklər şəraitində dövlət idarəciliyi sisteminin modernləşdirilməsinə dair tövsiyələrin işlənməsi sahesinde aparıcı elm, təhsil və informasiya mərkəzi statusu verilmişdir. Dövlət idarəciliyi və dövlət qulluğu sahələrində innovativ islahatlar aparan Prezident İlham Əliyevin 2014-cü və 2017-ci illərdə imzaladığı sərəncamlarla isə Dövlət İdarəcililik Akademiyasının ölkənin bu sahədə aparıcı təhsil, elmi-analitik və informasiya mərkəzi kimi mövcud statusu xeyli genişləndirilmişdir. Bu, təbidiir. Çünkü hələ 2003-cü ildə Prezident İlham Əliyev Cenevrədə 175 ölkənin iştirakı ilə keçirilən Dünya Sammitində ölkənin inkişaf konsepsiyasının əsasında "qara qızıl"ın insan potensialının (sağlamlıq, bilik və bacarıq) inkişafına və bu potensialın iqtisadiyyatda insan kapitalına çevriləməsi konsepsiyasının durduğunu bəyan etmişdi.

Sırdıcı İcraçıyyətin sonnecromiyi yaradıq
niz dövlət qulluqçularının, dövlət qulluğunun xüsusi növlərində çalışı
şanların, dövlətin digər işçilərinin hazırlanmış səviyyəsindən asılı deyildi.
Bu qrupa aid olan heyətin, qərar qəbul və icra edənlərin bilik və bacarı
ğının davamlı inkişafı inklüziv cəmiyyətin formallaşmasının vacib
şortu olsa da, bu istiqamətdə yüksək
nailiyyətlərin əldə edilməsi baxı
mindan təhsil sisteminin digər sə
viyyələrində də müvafiq tədris
programlarının işlənilməsi və tətbiq
edilməsi olduqca əhəmiyyətlidir.
Davamlı inkişaf edən inklüziv cə
miyyətin qurulması bu sahədə əha
linin innovativ deyişikliklərə hazırlı
olmasını və daim məlumatlandırılmas
masını tələb edir.

Prezident Mihai Ghizoiu'nun idarəciliyində özünün də tətbiq etdiyi innovativ texnologiyalarla bağlı tələblərini təmin etmək məqsədilə Dövlət İdarəcilik Akademiyasıında təhsil və təlimlər kompleks şəkildə həyata keçirilir. Dövlət idarəciliyi sahəsində insan potensialının formalaşmasını və inkişaf pro-

sevi üçün müvafiq mühitin yaradılmasını nəzərdə tutan kompleksin mərkəzində Prezident İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi inkişaf hədəflərinin və tətbiq etdiyi yeni idarəcilik texnologiyalarının elmi əsaslandırılması dayanır. Təkcə 2022-ci ildə Dövlət İdarəcilik Akademiyasında 4000-ə yaxın dövlət qulluqçusu təlim və yenidən hazırlanmış keçmişdir. Bu, Prezident İlham Əliyevin 30 oktyabr 2018-ci il sərəncamı ilə təsdiqlədiyi "2019-2030-cu illər üçün Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası"nda nəzərdə tutulduğundan yüksək rəqəmdir. Onu da qeyd edək ki, dövlət qulluqçularının təlim-tədris prosesi dövlət başçısı tərəfindən növbəti onillik üçün ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına dair müəyyən olunan beş milli prioritetin reallaşdırılmasından irəli gələn öhdəliklərin icrası və qarşıda duran məqsədlərin təmin edilməsinə dəstək istiqamətində qurulub.

luğunun təşkilinin yüksək səviyyədə təmin edilməsi, bu prosesin daim təkmilləşdirilməsi üçün bu sahəyə aid olan müasir tədris və təlim vəsaitlərinin hazırlanması və geniş yayılması da vacib şərtdir. Bu, xüsusən ölkənin inkişafında yeni məqsədlərə nail olmaq baxımından əhəmiyyətlidir. Prezident İlham Əliyevin 2 fevral 2021-ci ildə imzaladığı "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafə dair Milli Prioritetlər" haqqında sərəncam çərçivəsində Azərbaycanda insan potensialına əsaslanan iqtisadi inkişafın davamlığı, işgaldən azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdışın təmin edilməsi, inklüziv cəmiyyətin qurulması və s. nəzərdə tutulub. Dövlət idarəcilik Akademiyası bu istiqamətlərdə bilik və bacarıqların formallaşdırılmasına xidmət edən bir sıra dərsliklər dərc edib. Həmin dərsliklərin bəziləri dünyada bir ilkdir və bu səbəbdən onların ingilis dilində dərc edilmiş versiyası dünyanın ən böyük onlayn ticarət platforması olan Amazonda qlobal miqyasda yayılır. Onlar həmçinin Azərbaycanın son 20 ildə əldə etdiyi nailiyyətlər barədə məlumatların yayılmasında dəyərli vəsitiyədir.

Bu gün Azərbaycanın bütün dünya tərəfindən izlənən yüksəlişi və tərəqqisi, ölkəni idarə edən liderin əzmi və qətiyyəti vurğulamağa əsas verir ki, bu, hələ son deyil və ölkəmiz növbəti illərdə de inkişaf tempini qoruyub saxlayacaq. Prezident İlham Əliyevin Novruz bayramı münasibətilə xalqa müraaciətində qeyd etdiyi kimi: "Biz bu gün doğma Qarabağ torpağında, doğma Zəngəzur torpağında dayanmışlıq və burada əbədi yaşayacaqıq. Azərbaycan xalqı haqlı olaraq qürur hissi ilə yaşayır. Bizim hər birmiz, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da daxil olmaq şərtilə iki il yarım müddət ərzində qürur hissi ilə yaşayırıq. Hər kəsə, bütün dünyaya sübut etmişik ki, böyük xalqıq və ərazi bütövlüyünü öz gücümüzə bərpa edən ölkə kimi bundan sonra da ancaq və ancaq irəliyə gedəcəyik. Necə ki, Vətən müharibəsində 44 gün ərzində irəliyə getmişik, müharibə başa çatandan sonra bütün sahələr, bütün istiqamətlər üzrə irəliyə gedirik və gedəcəyik". Əminliklə səsləndirilən və reallığa əsaslanan bu sözləri Azərbaycanın gələcək inkişafının leytmotivi kimi də qəbul etmək olar.

*Urşan ƏLƏKBƏROV,
Azərbaycan Prezidenti yanında
Dövlət İdarəcilik Akademiyasının
rektoru, akademik*